

Formand: Knud Theil Nielsen, Tunnelvej 10, Hjulby – 5800 Nyborg
Tlf. 65 36 21 31 – 23 71 28 81 E-mail: ktn@nyborg.dk

Kasserer: Rene' Lehmann Pedersen, Hindehøjen 194 – 5240 Odense NØ
Tlf. 66 10 71 20 E-mail: gdhwebmester@hotmail.dk

Dato: 12. marts 2005.

ANMODNING OM FORETRÆDE !

Til

Folketingets Fødevareudvalg !

Til lykke med valget og velkommen til arbejdet i Folketingets Fødevareudvalg, hvor bevaring af gener fra de gamle danske husdyrracer er en del af udvalgets ansvarsområde – til dagligt varetaget i Genressource-udvalget (GRU).

Hvor Danmark i år med pomp og pragt hædrer H.C. Andersen i anledning af dennes 200 års fødselsdag, fejrer foreningen Gamle Danske Husdyrracer i år under mere ydmyge omstændigheder sit 20 års jubilæum.

Ligheder er der desværre flere af, idet foreningen i almindelighed og bevaringssagen i særdeleshed er i den situation, at vi tilsyneladende skal gå så grueligt meget igennem, inden man fra offentlig side vil erkende den indsats, der kræves for at løfte opgaven.

Bevaringssagen har siden sin start uheldigvis været præget af splid mellem de mest betydningsfulde private avlere og de offentlige institutioner, der varetager opgaven på såvel administrativt som forskningsmæssigt plan.

I stedet for at virke som enzymet, der får alle andre til at fungere optimalt, har ambitionen fra offentlig side fra starten været "at sætte sig" på de involverede med en del og hersk politik, hvor kun de avlere, der vil underordne sig systemet, kan se frem til økonomisk hjælp.

Fra en faglig synsvinkel er dette yderst uheldigt, idet ovennævnte fremgangsmåde har medført, at de mest oprindelige – og dermed også de mest bevaringsværdige eksemplarer af de gamle husdyrracer – kun eksisterer i kraft af en utrolig offervilje fra private avlere, der har frasagt sig støtte p.g.a. de stillede krav fra offentlig side, mens de såkaldte rekonstruktionsdyr i høj grad har nydt godt af støtten fra det offentlige.

(I skrivende stund har undertegnede netop erfaret, at en af bevaringssagens veteraner, Chr. Westergård i Bjergby ved Hjørring, har givet op og anmeldt sine meget bevaringsværdige eksemplarer af Det jyske Kvæg til slagtning, idet han i bogstaveligste forstand har mistet troen på, at hans mangeårige indsats nytter noget).

Som nævnt indledningsvis bliver bevaringssagen på forvaltningsplan i det daglige varetaget af det såkaldte Genressourceudvalget – og det er i dette udvalg, at der efter vor opfattelse fra starten "er gået" magtfuldkommenhed i arbejdet.

Gennemlæsning af referater fra udvalgets møder gennem årene er yderst interessant, idet man på ingen måde skjuler sine opfattelser eller hensigter.

Ø-kvæget, hvis sidste eksemplarer nu har været i Oregårds besiddelse siden starten af 90'erne, bliver i et mødereferat fra 1993 karakteriseret som kvæg af en meget gammel race, og man udtrykker en klar interesse for dette kvæg, men, som det også nævnes, går kvæget efter GRU's opfattelse på en forkert lokalitet.

Med andre ord er ejerens villighed til samarbejde på GRU's betingelser vigtigere end bevaringen af en unik kvægbestand.

Da Folketinget for 4-5 år siden i forbindelse med vedtagelsen af finansloven afsatte en årlig pulje på 2 mill. kr. i en 4-årig periode til besøgs- og bevaringscentre, var disse klart tiltænkt bestemte avlere af de mest bevaringsværdige husdyrracer som støtte i forbindelse med deres mangeårige virke, men resultatet blev et helt andet.

Igen er GRU's referater et studie værd, hvor der på embedsmandsplan bliver udtrykt stor utilfredshed med den politiske beslutning, der efter GRU's opfattelse er i modstrid med udvalgets samarbejde med andre "venligtsindede" avlere, hvorfor man beslutter sig til at arbejde til fordel for en anden udmøntning af bevillingen end den oprindelig tiltænkte.

Dette lykkedes til fulde og 4 andre "venligtsindede" avlere har nu i en 4-årig periode hver modtaget en halv million årligt.

Men resultatet har ikke stået mål med de indskudte midler.

Årligt har der til sammen ikke været over 10.000 betalende gæster på de 4 centre, hvilket betyder, at det offentlige binder 200 kr. i hver billet.

Til sammenligning nåede Oregård op på 20.000 betalende besøgende, inden man måtte opgive at holde stedet åbent af mandskabsmæssige årsager.

For et par år siden blev der efter ministerønske nedsat et forum med danskeren Jan Mousing som formand for en gruppe af internationale eksperter, der skulle evaluere den officielle danske indsats på genbevaringsområdet.

Rapporten blev en nærmest sønderlemmende kritik af GRU's rekonstruktionspolitik, men ud over at GRU på det personlige plan er blevet udskiftet, er rapporten helt klart blevet lagt ned – og væk – i en ministeriel skuffe.

Eksperterne bag evalueringsrapporten er efter eget udsagn aldrig blevet taget med på råd i udformningen af en fornyet strategi på gen-bevaringsområdet, hvorfor den dybt kritiserede officielle bevaringsstrategi kører videre – om end det sker i en anden indpakning.

Dels har man ikke gjort op med den hidtidige støtte til rekonstruktionsdyr – og dels fortsætter man med at ville bestemme over de private avlere.

Nu hedder det i stedet for kontrakter, som avlerne skal acceptere for at modtage et symbolsk beløb i dyretilskud, der herefter giver GRU ret til at udtage værdifuldt gen-materiale til brug efter eget skøn.

Samtidig har GRU netop lanceret en ny metode til uddeling af offentlige midler til informationsvirksomhed.

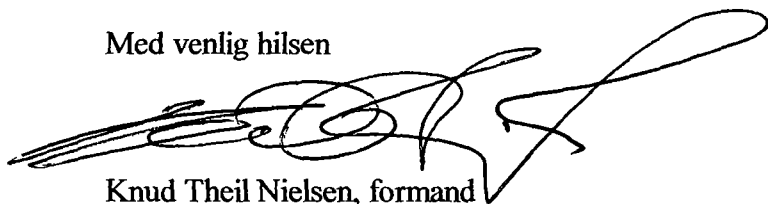
"Venligtsindede" personer og organisationer modtager store tilskud til udarbejdelse af materiale om gamle husdyrracer, mens en person, der er kendt som en skarp kritiker af GRU's arbejde, kun kan modtage støtte, dersom han indgår i samarbejde med andre udpeget af GRU.

Er denne fremgangsmåde en forløber for fremtidig offentlig støtte til folkeoplysning ?

Det nykonstituerede Fødevareudvalg har efter vor opfattelse en unik chance til at gøre op med en forfejlet indsats på bevaringsområdet og bringe den på rette spor.

I den forbindelse ønsker foreningen Gamle Danske Husdyrracer foretræde for Fødevareudvalget, således at vi får mulighed for at uddybe vores synspunkter.

Med venlig hilsen

Knud Theil Nielsen, formand